

Кашлюк — це висококонтагіозне бактеріальне інфекційне захворювання, збудником якого є мікроб *Bordetella pertussis*, який передається крапельним шляхом при кашлі, чханні хворого. Імовірність зараження при контакті з хворим є дуже високою та становить до 90 %. Клінічно проявляється затяжним бронхітом з тяжкими нападами

спазматичного кашлю.

На початку 20 століття кашлюк був основною причиною смерті дітей першого року життя. У боротьбі з кашлюком були досягнуті значні успіхи, тим не менш на початку 21 століття близько 300 тисяч дітей у світі помирають від цієї інфекції, але реальна кількість набагато більша.

В Україні починаючи з 2023 року відмічається тенденція до зростання захворюваності на кашлюк. За два місяці 2024 року зафіксовано 515 випадків захворювання, проти 27 аналогічного періоду минулого року. **На Черкащині** за 3 місяці 2024 року зареєстровано 5 випадків (0,43 на 100 тисяч населення), проти 2 випадків (0,17 на 100 тисяч населення) за 12 місяців 2023 року.

Найчастіше хворіють діти у віковій групі від 1 до 10 років, рідше старші. Зростання захворюваності в Україні, зокрема в області відбувається за рахунок накопичення значної кількості нещеплених дітей. Протягом першого кварталу 2024 року діти **в Черкаській області**

отримали щеплення відповідно Календаря від 11,5 % до 22,5% від запланованих, що не відповідає рекомендованому рівню. Недостатнє виконання рівнів охоплення щепленнями проти кашлюку створює загрозу виникнення спалаху та розповсюдження інфекції.

Важливо знати! Основним методом профілактики кашлюку є вакцинація. Сьогодні добре відомо, що як після перенесеної хвороби, так і після вакцинації імунітет поступово знижується протягом 4-12 років. Найтяжчий перебіг кашлюк має у дітей першого року життя, тому щеплення необхідно починати якомога раніше.

За Календарем щеплень в Україні перше щеплення робиться в 2 місяці. Необхідно звернути увагу, що від цієї хвороби не має вродженого, обумовленого материнськими антитілами, імунітету. На кашлюк хворіють також діти старшого віку та дорослі, але перебіг захворювання значно легший та наслідки не такі трагічні. Повторне захворювання, як правило, має легший перебіг. Захворювання може реєструватися у вигляді спалахів або навіть набувати епідемічний характер.

Відповідно до національного [Календаря профілактичних щеплень](#) , для отримання

повного комплексного захисту необхідно отримати 4 щеплення у віці 2, 4, 6 і 18 місяців. Для вакцинації використовують два типи вакцин:

1. цільноклітинні (целюлярні) – на основі вбитих збудників (АКДП);
2. безклітинні (ацелюлярні) – на основі високоочищених окремих антигенів В. pertussis (АаКДП).

Для профілактики кашлюку використовують зазвичай комбіновані вакцини, до складу яких також входять дифтерія, правець, ІПВ, НіВ-вакцина або вакцина проти гепатиту В.

При отриманні повного курсу вакцинації з 4 щеплень ефективність вакцинації складає 50-90%. Найефективніше щеплення захищає від тяжких форм інфекції та летальних випадків до 85% і більше. Слід пам'ятати, що імунітет до кашлюку утримується на високому рівні відносно недовго, протягом 5 років і згодом поступово знижується. Обидва види вакцин мають високу ефективність проти кашлюку, але тривалість дії цільноклітинних вакцин більша та імунітет зберігається довше. Протипоказом до проведення вакцинації є наявність тяжких алергійних реакцій на вакцину та її компоненти.

Для отримання всіх необхідних щеплень проти кашлюку необхідно звернутися до свого сімейного лікаря або педіатра будь-якого закладу охорони здоров'я. Усі щеплення за Календарем проводяться безкоштовно. Усі заклади охорони здоров'я Черкаської області забезпечені вакциною проти кашлюку в повному обсязі.

Слід пам'ятати, що надзвичайно важливим є своєчасне щеплення в ранньому віці, що дає змогу захистити дітей першого року життя від тяжкого перебігу кашлюку та несприятливих наслідків.